

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460518

34. De Treuga & Pace.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61781](#)

§. III.

15 *Finis Majoritatis est, ut Ecclesiæ unitas conservetur, quæ haud subsisteret, nisi personarum subordinatione firmaretur. c. ad huc. 7. dist. 89.*

§. IV.

16 *Effectus Majoritatis & altera rubrica pars est obedientia, quæ intuitu majoritatis ab inferioribus praestari debet superioribus, atque in tribus potissimum consistit, nimis in reverentia majoribus debita: in subeundo iudicio, quatenus inferior citanti parere tenerur; in iis scilicet, in quibus subest, non item in aliis quibuscunque: & in præcepto seu mandato superioris observando, nisi illicita contineat. c. 3. & 13. b. r. c. 93. causâ 3. q. 3. in dubio tamen obtemperandum est superiori præcipienti: quia habet præsumptionem pro se, & multa sèpè facit ex justis causis & circumstantiis, quas subditi ignorant. c. quid culpatur. causâ 23. q. 1. Vallen. b. t. n. 7. & seqq.*

TITULUS XXXIV. De Treuga & Pace.

SUMMARIA.

1. *Treuga definitio.* 2. *Et dñsio.*
3. *Quis possit treugam inire?*
4. *Exponuntur conditiones necessariae ad bellum iustum.*

5. *Treuga etiam hosti seruanda.*

6. *Ex quibus causis solvatur?*

7. *Quid sit pax?* 8. *Nam Princeps pro pace obtinenda possit remittere & damna subditis illata?*

JUDICUM Ecclesiasticorum & Majorum est discordantes componere. dist. 90. per tot. Unde hic de Treuga & pace: ac in 2. seqq. de Patis & Transactionibus subjicitur.

§. I.

1. *Definitur Treuga, quod sit securitas præstata rebus aut per locis ad tempus bello non-*

dum finito. *Glossa in c. 1. b. t. vel brevius: quod sit cessatio ab armis ad tempus. Hinc aliquando armistitium, aliquando induciae indigitatur. P. Engel b. t. n. 1.*

§. II.

Dividitur treuga in conventionalem, & canonicam. Conventionalis est conventio seu pactum publicum inter hostes de armis ad certum aliquod tempus utrinque suspendendis solenniter intitum. Canonica dicitur, quæ à SS. Canonibus est statuta; eaque iterum duplex: una scilicet perpetua, quæ est concessio securitatis præsonis privilegiatis absque ulla temporis perfinitione facta. Ethâc gaudent Clerici, Monachi, Conversi, Peregrini, Mercatores, & agricolæ; item animalia, quorum usus est in arando. c. 2. b. t. Alia temporalis, quæ sunt induciae ratione temporis omnibus communiter concessæ. Et durat hæc temporalis treuga à feria quarta, id est, à die Mercurii post occasum solis, usque ad feriam secundam, id est, diem lunæ in ortum solis: ab Adventu Domini usque ad Octavam Epiphaniæ; & à Septuagesima usque ad Octavam Pascha; quibus temporibus renuentes Episcopos loci cogere potest ad treugam servandam sub excommunicatione juxta c. 1. b. t. Verum treugas canonicas passim negligi, docet tristis bellorum experientia, & consuetudine contraria abrogatas esse, tradit Panorm. in d. c. 1. cum communi.

§. III.

Causa efficiens Treugæ conventionalis est vel remota vel proxima. Remota est jus Gentium: inde enim bella, captivitates, foederata pacis, induciae & postliminia c. 9. dist. 1. Proxima sunt belligerantes, qui quâdam justâ causâ moti gerendo bello & expeditioni ad tempus renuntiant. Sicut autem Belli ductibus citra consensum Principis aut populi superioris concessum non est pro arbitrio contrahere pacem, ita nec de induciis liberum erit

pacisci arg. l. 122. §. Calimahus ff. de Verb. oblig. Quæ tamen prohibitio nostra de induciis longioribus erit subaudienda: breviores enim, suadente maximè necessitate, accipere & largiri Duces non puto prohiberi. Gentil. de J. B. lib. 2. c. 10.

§. IV.

4 Materia seu objectum Treugæ est bellum defensivum vel offensivum; sive justum sive injustum. Dicitur autem bellum defensivum, quo vis injustè illata repellitur. Et hoc esse licitum & justum, nemo negat, cum vim vi repellere omnes leges, & omnia jura permittant. l. 3. ff. de J. & J. Bellum offensivum seu aggressivum est, quo vis infertur injuriæ vindicandæ causæ; ad eujus justitiam tres communiter conditiones desiderantur. Prima est legitima belli indicendi authoritas, quâm habet omnis & solus is, qui nec in criminalibus, nec in civilibus causis ordinariū superiore habet: inferiores verò sine consensu supremi Principis bellum gerere non possunt, nisi defensivum; idque ideo, quia in propria causa nemo debet esse judex, nisi careat superiori, à quo jus ipsi dicatur. Motiva de J. & J. l. 2. disp. 10. Secunda est causa belli gerendi gravis & justa. Justæ autem cause sunt publica in Principem & ipsius subditos, maximè in Legatos contumelia: occupatio aut detentio iniqua alicujus civitatis: violatio pacis, aut foederis initi pro re magni momenti: denegatio eorum, quæ jure gentium videntur omnibus concessa: auxilium hostilatum, nisi forte peculiaria foedera id permittant: injusta defensio hominis scelerati ad mortem postulati: oppressio injusta innocentium, & similes. Reginaldus lib. 31. n. 96. Qui recte subdit gloriam, dilationem Imperii & aliam Regni utilitatem haud esse sufficientem belligandi causam: alioquin enim totus orbis deberet semper esse in armis. Graves verò causæ censentur, quæ belli damnis

proportionantur. Tertia conditio est recta intentio, ut nempe suscipiatur bellum non ex odio, sed ex amore boni communis. Quamquam defectus hujus conditionis non impedit, quò minus bellum à parte rei sit justum: nec inducat obligationem restituendi damnis hostibus illata, sicut inducunt defectus prima & secundæ conditionis, ut docent Theologi communiter.

§. V.

Formam Treuga conventionalis accipiā conventione inter Principes belli celebrata, sicut quilibet contraclus. l. 23. ff. de R. J. c. 85. Eod. in 6.

§. VI.

Finis Treugæ est belli dilatio, & ne ad tempus breve & præsens hostes se invicem lacessant.

§. VII.

Effectus est obligatio naturalis, quâm fides, etiam hosti, contra quem bellum geritur, sanctè servanda est. D. August. relatus in c. 1. causâ 23. q. 1. Nihil enim quidquam divinus est, quâm promissorum, conventionumque constantia. Jason in l. 1. ff. de Pactis. Magna que & per pulchra res est, quâm alijs omnibus, tum viro Principi fas fidemque servare, Xenoph. Orat de Agesil. Ut non immerito detestentur probi improbum Machom. Ill. Turc. Imperat. dictum: præstare fidem Metatorum esse non Principum, quod illi à fide, hi ab armis pendeant & viribus.

§. VIII.

Contraria Treugæ conventionali sunt justæ ac probatae causæ, quibüs solvitur. Solvitur autem I. si cesseret conditio: defectus enim conditionis omnem contractum reddit irritum arg. l. 37. ff. de Contrah. empt. II. Si tempus sit elapsum; quod non, uti alias in civilibus plerumque fieri solet, de die in diem, sed præcisè de momento in momentum numerandum, Gentilis 2. de J. B. c. 12. III. Si ab alterutra parte treuga fuerit violata; cum omnis pro-

promissio intelligatur rebus sic stantibus, & per neutram partem contra promissionem factam immutatis: illa enim vox vulgi, juris & aequitatis est: frangenti fidem, fides frangatur eidem. Quod verum in eodem negotio, & in correlativis, sed non in divisis, ne alias perfidia perfidiae accumuletur. Conferatur Panorm. in c. I. b. t. n. 3. & in addit. lit. a.

§. IX.

7 *Affinis Treugæ, & pars altera rubricæ est Pax, quæ describitur, quod sit hostium inter se certis conditionibus de bello in totum tollendo legitimè facta transactio.*

8 *Quare hic potest: num Princeps pro pace consequenda damna subditis tempore belli illata remittere, aut etiam quedam eorumdem bona hosti dimittere possit? negant Hostiens. Bartol. & alii in c. quarto de jure jur. Affirmant Gail. 2. observ. 57. & Mynsing 4. observ. 9. quos sequor, supposito, quod aliter pax obtineri nequeat, & Reip. intersit pacem iniri: habet enim Princeps jus in bona subditorum, quoties in publica utilitas vel necessitas exposcit, cui privata postponitur. Ausb. res que C. communia de Legat. præsertim, quia pax in subditorum quoque commodum redundat. Interim in tali casu damnum quibusdam in particulari illatum proportionaliter aliunde refarciri deberet, vel à Principe, vel à communitate, cuius scil. gratia pax inita est: suadet namque naturalis æquitas, ut commodum pacis sentientes, onus quoque propterea impositum proportionaliter substineant. Quod verum est, si bellum fuerit justum: quia si Princeps injustum bellum contra vel præter voluntatem subditorum inchoasset, teneretur ille solus ex propriis suis bonis damna subditorum refarcire, eo quod sine justa & publica causa jus nullum habeat subditos privandi bonis, quæ Princeps jurisdictione tantum, non dominio possidet. An autem, & quo jure Imperator Pacem Religiosam inire, ac Hæreticis Episcopa-*

tus, Monasterio, & bona Ecclesiastica tam prius ablata, quam tempore pacis à Catholicis pacificè possessa cedere potuerit? Sabbathina quæstio est, à qua consulto abstineo.

TITULUS XXXV.

De Pactis.

SUMMARI A.

1. *Pacti etymologia. 2. 3. 4. Definitio. 5. usque 11. Et multiplex divisio.*
3. *In quo pactum à pollicitatione differat?*
9. *Promissio presenti & tacenti facta est pollicitatio non pactum.*
11. *Contractus definitio. 12. usque 20. Et divisio.*
14. 15. *In contractu innominato utroque iure pateretur dicet.*
20. *usque 31. Qui pacifici possint?*
31. 32. 33. *Alteri nemo pacificatur.*
34. *usque 44. Quenam res. 44. usque 47. Et facta in pacta deduci possint?*
47. *usque 52. Pacta incuntur pure, in diem, sub conditione aut modo.*
52. *Cur Pacta incuntur?*
53. 54. *Neque ex Jure Civili, neque de Jure Can. ex pacto nudo datur actio.*
55. *Et seqq. De prestatione dolis, culpa & casu.*

§. I.

PACTUM deducitur varie. Baldo à pace: **2** Hotomano à pacione: aliis à percussione manuum. Sed convenientius Ulpiano à pactione; unde etiam pacis nomen appellatum est. l. I. §. I. ff. b. t.

§. II.

Definitur Pactum, quod sit duorum, vel plurium in idem placitum consensus. d. l. I. §. 2.
Dicitur l. duorum vel plurium: ad differentiam pollicitationis; quæ est unus & solius offerentis promissio ab altera parte necdum acceptata, atque hinc ante acceptationem nullam obligationem inducit, sed semper revocari potest, & exspirat, si promittens moriatur.
l. 25